

STADO GOVEDA SLUŽBENO SLOBODNO OD TUBERKULOZE

TUBERKULOZA

Tuberkuloza je kontagiozna, kronična zarazna bolest različitih vrsta domaćih, divljih životinja i čovjeka. Uzročnik bolesti je bakterija iz roda *Mycobacterium*. Bolest ima najveće gospodarsko značenje u goveda.

Tuberkuloza je prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije najučestalija zoonoza (bolest od koje obolijevaju životinje i ljudi).

Dugogodišnjim pretraživanjem i izlučivanjem (klanjem) zaraženih životinja, broj novozaraženih stada goveda u našoj zemlji sveden je ispod 0,01% godišnje. Na temelju tih podataka može se zaključiti da je većina stada goveda u našoj zemlji slobodna od tuberkuloze.

Stoga je tijekom 2010. godine Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja započelo s postupkom dodjeljivanja statusa stada goveda «službeno slobodnog od tuberkuloze goveda» u skladu s Dodatkom A Pravilnika o veterinarskim uvjetima za stavljanje u promet goveda i svinja ("Narodne novine" br. 154/2008). Dodjelom takvog statusa stječu se uvjeti za:

- smanjenje učestalosti provedbe tuberkulinizacije (što rezultira i značajnim smanjenjem troškova kontrole bolesti);
- proglašavanje statusa cijele zemlje službeno slobodne od tuberkuloze goveda;
- stavljanje goveda u promet na cijelom prostoru Europske Unije, bez ograničenja.

Izvor: www.telegraph.co.uk

DODJELJIVANJE (PRIZNAVANJE) STATUSA STADA SLUŽBENO SLOBODNOG OD TUBERKULOZE GOVEDA

STADU SE DODJELJUJE STATUS ukoliko:

1. su sva goveda starija od 6 tjedana dvokratno tuberkulinizirana u razmaku od najmanje 6 mjeseci, s negativnom reakcijom;
2. je u stado koje je u procesu dodjeljivanja statusa (između 2 tuberkulinizacije) uvedeno samo govedo koje je tuberkulinizirano najmanje 30 dana prije uvođenja u stado.

Iznimno:

- govedo koje dolazi iz regije s dodijeljenim statusom («regija službeno slobodna od tuberkuloze goveda»), nije potrebno tuberkulinizirati prije uvođenja u stado;
- u slučaju formiranja stada isključivo govedima koja potječu iz stada koja su službeno slobodna od tuberkuloze goveda, nije potrebno dvokratno testiranje, a tuberkulinizacija u takvom stadu provodi se najmanje 60 dana nakon formiranja stada.

ZADRŽAVANJE STATUSA STADA SLUŽBENO SLOBODNOG OD TUBERKULOZE GOVEDA

STADO ZADRŽAVA STATUS ukoliko:

1. se na svim govedima starijim od 6 tjedana provodi rutinsko godišnje testiranje na tuberkulozu;
2. su rezultati tuberkulinizacije u svih goveda u stadu negativni;
3. je u stado s dodijeljenim statusom uvedeno samo govedo podrijetlom iz stada «službeno slobodnog od tuberkuloze goveda» i tuberkulinizirano najmanje 30 dana prije uvođenja u stado;
4. niti jedno govedo ne pokazuje kliničke znakove tuberkuloze goveda.

**PRIVREMENO
ODUZIMANJE STATUSA
STADA SLUŽBENO
SLOBODNOG OD
TUBERKULOZE
GOVEDA**

STADU SE PRIVREMENO ODUZIMA STATUS ukoliko:

1. stado ne ispunjava propisane uvjete za zadržavanje statusa stada službeno slobodnog od tuberkuloze goveda; ili
2. je jedna ili više životinja reagirala pozitivnom reakcijom na tuberkulinski test; ili
3. je prilikom pregleda životinje na klanju postavljena sumnja na tuberkulozu goveda; ili
4. je jedna ili više životinja reagirala sumnjivom reakcijom na tuberkulinski test.

VRAĆANJE PRIVREMENO ODUZETOG STATUSA

Stadu se vraća privremeno oduzeti status:

1. ukoliko se nakon klanja pozitivnog reaktora, uzročnik tuberkuloze ne potvrdi laboratorijskom pretragom, a sva goveda u stadu starija od 6 tjedana su tuberkulinizirana, s negativnim rezultatom, s tim da je tuberkulinizacija provedena najmanje 42 dana nakon uklanjanja posljednje pozitivne životinje; ili
2. u slučaju kad su u stadu utvrđene životinje sumnjive na tuberkulozu, status stada ostaje oduzet dok se na temelju komparativne tuberkulinizacije, provedene nakon 42 dana po utvrđivanju sumnje, ne isključi tuberkuloza ili ukoliko je sumnjivo govedo upućeno na klanje, do dobivanja negativnog rezultata pregleda na liniji klanja i negativnog rezultata laboratorijske pretrage uzoraka goveda koje je zaklano zbog sumnje na tuberkulozu.

VAŽNA NAPOMENA

Sumnjive životinje koje čekaju retuberkulinizaciju moraju biti odvojene od drugih životinja do utvrđivanja statusa.

**UKIDANJE STATUSA
STADA SLUŽBENO
SLOBODNOG OD
TUBERKULOZE
GOVEDA**

STADU SE UKIDA STATUS ukoliko:

1. se laboratorijskom pretragom potvrdi uzročnik tuberkuloze (*Mycobacterium bovis*); ili
2. stado ne ispunjava propisane uvjete za zadržavanje statusa stada službeno slobodnog od tuberkuloze goveda; ili
3. se prilikom pregleda životinja na liniji klanja utvrde klasične tuberkulozne lezije; ili
4. se epidemiološkim istraživanjima utvrdi mogućnost infekcije.

VRAĆANJE UKINUTOG STATUSA

Stadu se vraća ukinuti status:

1. nakon izvršenog čišćenja i dezinfekcije prostorija i opreme; i
2. nakon što su sva goveda starija od 6 tjedana dvokratno tuberkulinizirana s negativnim rezultatom, s tim da prva tuberkulinizacija može biti provedena nakon najmanje 60 dana od uklanjanja pozitivnog reaktora, a druga najranije 4 ili najkasnije 12 mjeseci od uklanjanja pozitivnog reaktora.

Slika 1: Tuberkulozne promjene na plućima
(izvor: Uprava za veterinarstvo, MPRRR)

Slika 2: Pozitivna reakcija na tuberkulinski test
(izvor: HVI, Zagreb)

FINANCIRANJE

Troškovi provedbe tuberkulinizacije u svrhu dodjeljivanja statusa stada (2 tuberkulinizacije godišnje) podmiruju se iz državnog proračuna.
Troškovi provedbe tuberkulinizacije prije stavljanja životinje u promet idu na teret posjednika.